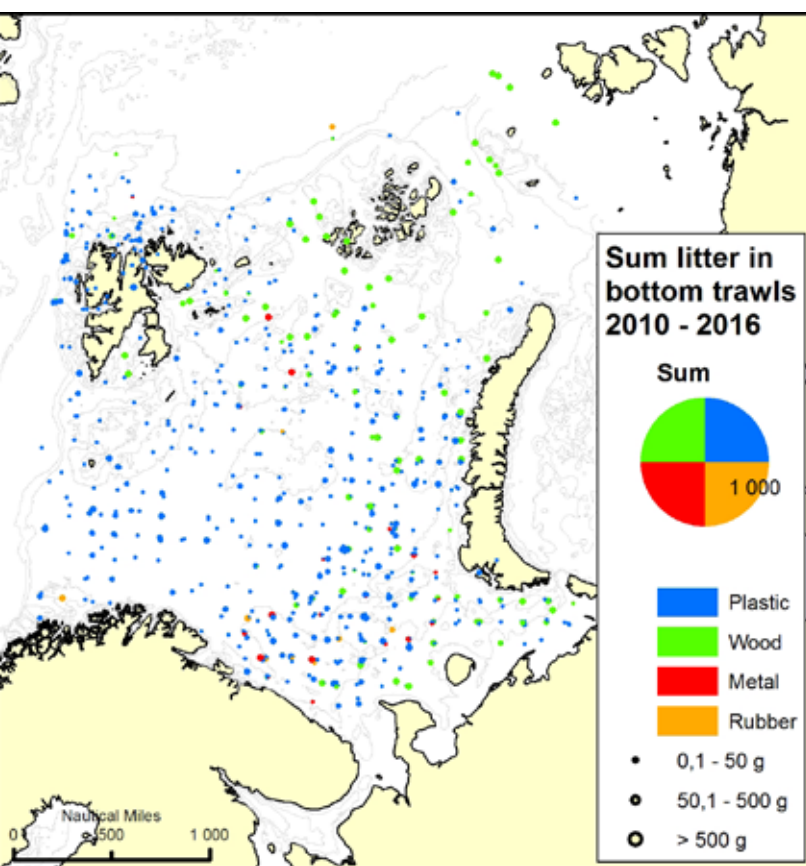

80 prosent av søppelet i Barentshavet er plast

Av Veronica Nagelsen

Barentshavet er et rent og rikt havområde, men det blir stadig gjort nye funn av mikroplast og marint søppel også her. For første gang vet forskerne hvor mye søppel det dreier seg om, og at mesteparten av det er plast.

Hvert år undersøker forskere fra Norge og Russland store deler av Barentshavet gjennom det årlige økosystemtoktet. En ny artikkel oppsummerer registreringene som er gjort av marint søppel i perioden 2010 til 2016 som en del av dette toktet.

Alle funnene ble sortert i plast, tre, metall, gummi og andre materialer. Mesteparten av søppelet besto av plast som er større enn mikroplast, altså større enn fem millimeter.

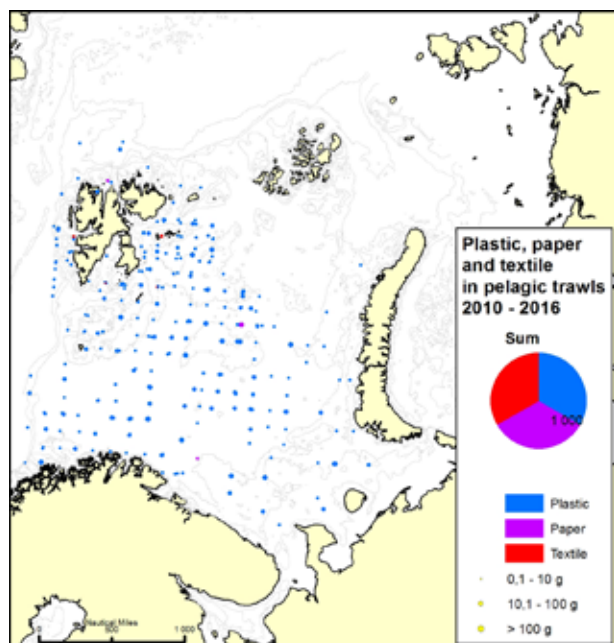
FANT OMTRENT BARE PLAST

Forskerne brukte ulike måter for å registrere søppelet fra havet. Noe av det var bifangst i bunntral, noe var bifangst i pelagisk trål (de øvre 60 meterne) og noe var visuelle observasjoner av søppel i overflaten.

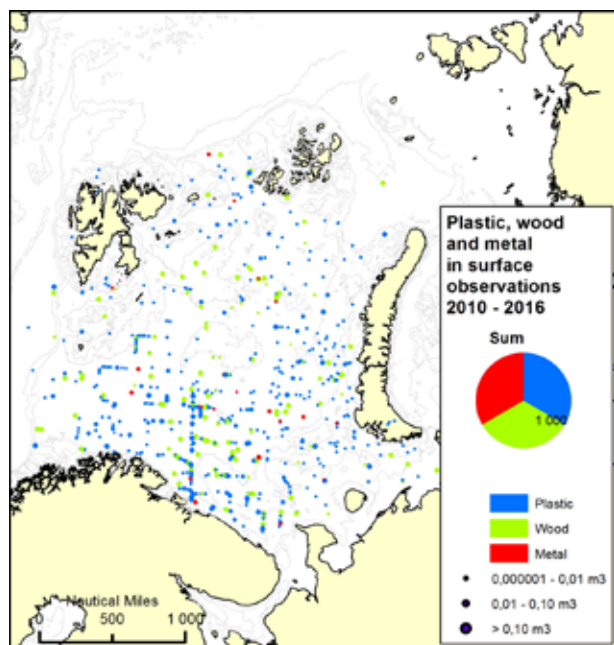
Resultatene fra registreringen er urovekkende. 72 prosent av søppelobservasjoner fra overflaten, 94 prosent av registreringene fra pelagisk trål og 86 prosent av antall søppelobservasjoner fra bunntral var plast.

Figur 1: Marint søppel fra bunntraler i perioden 2010 til 2016. Observasjoner av plast i blått, behandlet tre i grønt, metall i rødt og gummi i oransje.

Figur 2: Marint søppel fra pelagisk trål i perioden 2010 til 2016. Observasjoner av plast i blått, papir i lilla og tekstiler i rødt.

Figur 3: Marint søppel fra havoverflaten. Plast i blått, tre i grønt og metall i rødt.

Behandlet materiale av tre utgjorde kun 19 prosent av overflatesøppelet, 1 prosent i pelagiske tråler og 17 prosent av søppelet i bunntålene. Andre materialer som metall, gummi, papir og tekstil og glass ble bare sporadisk observert.

NESTEN ALT SYNKER NEDOVER

I 2015 ble det produsert omtrent 380 millioner tonn plast og plastfiber i verden, og en viss prosentdel av dette havner i havet. Grove estimat forskerne har gjort tyder på at kun én prosent av det som blir tilført havet flyter på overflaten, fem prosent flyter i land på strender og resten synker nedover mot bunnen.

Plasten synker enten fordi den har høyere tetthet enn sjøvann, eller fordi det begynner å gro ting på den slik at den synker og havner på havbunnen. Men fremdeles mangler det kunnskap om hvor stor del av dette som blir tatt opp i næringskjeden.

VET IKKE HVOR MYE MIKROPLAST DET ER

Plasten som forskerne registrerte var makroplast, det vil si plast som er fra fem millimeter og oppover i størrelse, og alt som er mulig å fange opp med enten pelagisk eller bunntåle.

Det vil si at man fremdeles ikke har oversikt over hvor mye mikroplast som finnes i Barentshavet. Det planlegger forskerne å inkludere i neste års økosystemtokt. Det betyr også at det reelle tallet kan være høyere fordi forskernes estimat er avhengig av det som kan fanges i trålen.

Mikroplast er partikler som er mellom 1 mikrometer (en milliondels meter) og 5 millimeter store. Er plastbitene mindre enn 1 mikrometer kalles de nanoplast. Når det gjelder nanoplast har forskerne ennå ikke gode nok metoder for å få kvantitative mål for denne størrelsen.

FØRSTE TIDSSERIE PÅ PLAST

Barentshavet er området mellom Norge og Russland nord for polarsirkelen, og dekker et område på omtrent 1,4 millioner kvadratkilometer. Økosystemtoktet er et årlig tokt som tar prøver av sediment og vann, registrerer og tar prøver av ulike arter i økosystemet. I 2010 ble registrering av marint søppel en del av toktet, og det er nå den første tidsserien på marint søppel i havet.

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET

Nordnesgaten 50
Postboks 1870 Nordnes
NO-5817 Bergen
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 55 23 85 31

www.hi.no

AVDELING FOR SAMFUNNSKONTAKT OG KOMMUNIKASJON

E-post: samkom@hi.no

KONTAKTPERSONER:

Bjørn Einar Grøsvik
Tlf.: 934 12 859
E-post: Bjoern.einar.groesvik@hi.no